

det er nu et Spørgsmaal for sig — saa kan der blive flere tusinde Valgsedler forkastede paa den Maade. Det er derfor ikke saa ganske lille et Spørgsmaal, som det ved første Øiekast kunde se ud til. Jeg har bragt det frem, fordi det ikke er kommet frem fra Landstingets eller Regjeringens Side, og fordi vi staa saa nær overfor et Valg, da det jo ikke maa bringes frem i det sidste Øieblik. Jeg tror, at Sagen fortjener meget alvorlig og moden Overveelse. Efter en Beregning, som ikke jeg selv, men Andre have anstillet, vil det om end ved en Slags Obstruktion være muligt, at det maatte ikke en Gang kan være færdigt, naar de valgte Medlemmer i Begyndelsen af Oktober skulle indtage deres Pladser i Landstinget. Jeg kan ikke meddele noget Bestemt om, hvorledes § 71 med Hensyn til saa og saa mange Navne er anvendt i Praxis, og det er maatte ogsaa meget vanskeligt at oplyse, thi jeg veed ikke, om disse Stemmesedler ere opbevarede; men jeg indrømmer, at det vil være rigtigere at foreskrive noget Saadant end kun at bemyndige dertil. Det er en Erkjendelse, jeg er kommen til, siden Lovforslaget blev indbragt; i den Henseende er jeg ogsaa enig med det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds. Og jeg er enig med ham i een Ting til. Det er med Hensyn til, hvad han allerede antydede ved et tidligere Lovforslag, det, som er indbragt af 2 Medlemmer fra Præsto Amt, om hemmelig Afstemning. Naar Forslagsstilleren her af dette Lovforslag er Tilhænger af den hemmelige Afstemning, kan jeg ikke, efter at dette Spørgsmaal er reist, undlade at tage Hensyn dertil, og maa sølgelig bebude, at jeg til 2den Behandling vil stille Ændringsforslag om, at Valghandlingen foregaar ved hemmelig Afstemning. Naar da Spørgsmaalet er om, hvorledes det skal ske, har det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds tænkt sig Muligheden af en skriftlig Afstemning. Det tror jeg ikke vil være praktisk, thi det vil være overordentlig langsomt; men der gives en Maade, jeg kan antyde. Jeg har ikke nærmere overbeiet den endnu, men jeg tror, den vil være praktisk. Det er følgende: Vælgeren gaar hen til Valgbordet, og naar han er anerkjendt, modtager han en Konvolut, som er stemplet med Valgbesthyrelsens Stempel. Med den gaar han affides. Man behøver ikke saa stort Apparat, som de ærede Medlemmer fra Præsto Amt have anvist i dette Tilfælde; thi han skal ikke skrive Noget, men kun nedlægge i Konvoluten den Stemmeseddel, han medbringer, og som han har gjort færdig i For-

veien. Ingen vil da kunne kontrollere, hvorledes han har stemt. Han afleverer saa Konvoluten med Valgbesthyrelsens Stempel, efter at den er lukket af ham, og saa stemples den igjen af den Tilsynshavende ved Valgbordet med Valgbesthyrelsens Stempel. Paa den Maade kan man udføre den hemmelige Afstemning meget hurtigt og fuldstændig betryggende. Det er som sagt kun en Antydning. Der kan tales nærmere om det ved Lovforslagets 2den Behandling.

Jeg maa komme et Øieblik tilbage til Spørgsmaalet om, hvorvidt det er rigtig eller ei, at Stemmesedlen skal være fuldstændig udfyldt. Det er et Spørgsmaal, som er fuldstændig uafhængigt af, hvorvidt Valghandlingen skal være hemmelig eller ei. Det er bekjendt, at i de fleste private Foræninger tager man Stemmesedlerne for gyltige, selv om de ikke indeholde saa mange Navne, som der skal vælges Repræsentanter; men Rigsdagen forlanger, at Stemmesedlerne skulle være udfyldte. Det er i Principet det Rigtige, thi derved blive alle Vælgere stillede lige, de faae, hvad jeg vil kalde „den samme Stemmesedde“; jeg haaber, dette Udtryk vil forstaaes. Det er det Retfærdigste, men deraf følger tillige, at Valgene trækkes ud, naar man har med samvittighedsfulde Vælgere at gjøre, thi det er for Meget forlangt, at enhver Vælger skal kjende de 104 eller de 150 Navne, som staa paa Stemmesedlen — jeg tænker stadig paa Kjøbenhavns 5te Valgkreds — en samvittighedsfuld Vælger vil helst stemme paa nogle faa, dem han kjender og har fuld Tillid til. Hvad gjør han saa? Han stryger alle de Andre, og da Stemmesedlen skal være udfyldt, saa følger deraf, at det bliver en forfærdelig Uleilighed ved Optællingen; det bliver næsten lutter døde Stemmer; det bliver for det Meste de mest haabløse Kandidater, han stemmer paa. Derfor vil jeg ønske, at man ved samme Leilighed, da man vil røre ved dette Punkt i Valgloven, gaar et Skridt videre, som efter min Mening er mere stemmende med Grundloven, end hvad man for Øieblikket bruger, det er at give Vælgeren Tilladelse til, naar han har stemt paa færre Navne, end der skal vælges Valgmænd, da at kunne fordele de overflødige Stemmer paa En eller Flere. Det er — hvad man kalder den saakaldte Mindretalsvalgmaade — en akkumulativ Valgmaade. Man kan jo sige derimod, at det ikke stemmer med Grundloven; men jeg vil tværtimod gjøre gjældende, at det er tilladt efter Grundloven. Grundlovens § 40 siger saaledes: „Valgene af Landstingsmænd foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg. Valgloven fastsætter